Lieta Nr. C28313614

Nr. SJC – 32/2015

L Ē M U M

Rīgā 2015.gada 10.decembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese referente A.Čerņavska

tiesnese V.Cīrule

tiesnesis V.Jonikāns

izskatīja rakstveida procesā /pers. A/ pieteikumu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 15.aprīļa sprieduma atcelšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem.

Civillietu departaments

k o n s t a t ē j a

[1] /pers. A/ 2014.gada 5.jūnijā cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu 150 EUR mēnesī piedziņu līdz 2017.gada jūlijam.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētāja ir prasītājas māte. /pers. A/ mācās /Nosaukums/ vidusskolas pilna laika klātienē. Palīdzību no mātes viņa nesaņem kopš 2011.gada augusta pēc pilngadības sasniegšanas.

Prasītājas izdevumi ik mēnesi pārsniedz 300 EUR. Mācības /Nosaukums/ vidusskolā beigsies 2017.gada jūlijā.

[2] Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2015.gada 21.janvāra spriedumu prasība apmierināta daļēji. No /pers. B/ /pers. A/ labā piedzīti uzturlīdzekļi 150 EUR mēnesī, sākot no 2014.gada 5.jūnija uz laiku, kamēr /pers. A/ mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē un nav sasniegusi 24 gadu vecumu.

[3] Izskatījusi lietu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2015.gada 15.aprīļa spriedumu prasību apmierinājusi daļēji. No /pers. B/ /pers. A/ labā piedzīti uzturlīdzekļi 108 EUR mēnesī, sākot no 2014.gada 5.jūnija uz laiku, kamēr /pers. A/ mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē un nav sasniegusi 24 gadu vecumu.

Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem motīviem.

[3.1] Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

[3.2] /pers. B/ samērā ar savām spējām un mantas stāvokli atzīst piedzenamos uzturlīdzekļus 108 EUR apmērā.

No atbildētājas iesniegtajiem pierādījumiem lietā konstatēts, ka atbildētājas bruto ienākumi 2014.gadā ir 10 096,71 EUR (vidēji 841,39 EUR mēnesī), pēc nodokļu nomaksas 578,31 EUR (VSAA 2015.gada 27.janvāra izziņa Nr.15/207807). No atbildētājas /pers. C/ labā piedzīti uzturlīdzekļi otras meitas /pers. D/ uzturam 96 EUR mēnesī (no 2015.gada 1.janvāra 108 EUR). Atbildētājai jāsedz personīgie izdevumi, tostarp, komunālie

pakalpojumi 70-80 EUR un parādsaistību dzēšanai vidēji 187,70 EUR mēnesī. Prasītāja saņem no tēva /pers. C/ ikmēneša uzturlīdzekļus 200 EUR apmērā.

Tādējādi, ņemot vērā vecāku mantas stāvokli un apgādājamo skaitu, atbildētājas daļēja prasības atzīšana par uzturlīdzekļu summu valstī noteiktā minimālā apmērā ir pamatota.

[4] Pieteikumu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem iesniegusi /pers. A/, lūgdama atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 15.aprīļa spriedumu.

Pieteikuma iesniedzēja norādījusi, ka pēc lietas izskatīšanas apelācijas instances tiesā tika noskaidrots, ka atbildētāja maldinājusi tiesu par saviem ienākumiem, lai izvairītos no uzturlīdzekļu maksāšanas.

No Valsts ieņēmumu dienesta 2015.gada 20.aprīlī saņemta izziņa, ka /pers. B/ apgādībā ir reģistrētas trīs personas – prasītāja /pers. A/, viņas māsa /pers. D/ un viņu tēvs /pers. C/.

Atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.pantam atbildētāja saņem nodokļu atvieglojumus par apgādībā esošām personām 165 EUR mēnesī par katru personu. Līdz ar to viņas vidējie ikmēneša neto ienākumi ir 710,94 EUR. Tādējādi apelācijas instances tiesas secinājumi par atbildētājas spējām un mantas stāvokli ir kļūdaini.

/pers. B/ jaunākajai meitai noteiktie uzturlīdzekļi ir pirmās instances tiesas pagaidu lēmums, tiesvedība turpinās.

Pieteikums pamatots ar Civilprocesa likuma 478.pantu, 479.panta 1.punktu un 480.panta 1.punktu.

[5] Iepazinies ar lietas materiāliem un pieteikumā minētajiem argumentiem, Civillietu departaments atzīst, ka pieteikums noraidāms.

[5.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 479.panta 1.punktu par jaunatklātiem apstākļiem atzīst būtiskus lietas apstākļus, kas pastāvēja lietas izskatīšanas laikā, bet nebija un nevarēja būt zināmi pieteikuma iesniedzējam.

No minētās tiesību normas izriet, ka apstākļiem, uz kuriem atsaucas pieteikuma iesniedzējs, jāpastāv lietas izskatīšanas laikā, bet pieteicējam tie nebija zināmi un objektīvu apstākļu dēļ arī nevarēja būt zināmi.

Civillietu departaments uzskata, ka /pers. A/ pieteikumā norādītie apstākļi Civilprocesa likuma 479.panta 1.punkta izpratnē nevar tikt uzskatīti par jaunatklātiem.

Pieteikums nesatur norādi, kādu objektīvu apstākļu dēļ tie nevarēja būt zināmi pieteikuma iesniedzējai, jo, savlaicīgi izdarot pieprasījumu Valsts ieņēmumu dienestam, /pers. A/ viņas norādītie apstākļi par /pers. B/ apgādībā esošām personām varēja būt zināmi jau lietas izskatīšanas laikā.

Kā norādīts juridiskajā literatūrā, būtiski lietas apstākļi, kas nebija un nevarēja būt zināmi pieteikuma iesniedzējam kā jaunatklāti apstākļi, ir jānošķir no jauniem apstākļiem, jauniem pierādījumiem un apstākļiem, kuri ir mainījušies pēc lietas izskatīšanas. (..) Jauni pierādījumi ir ziņas par tādu faktu esamību vai neesamību, kuri ietilpa pierādīšanas priekšmetā un kurus tiesa lietas izskatīšanas gaitā ir atzinusi par pierādītiem vai nepierādītiem. Jauni pierādījumi (dokumenti u.c.) Civilprocesa likuma izpratnē paši par sevi nav jaunatklāti apstākļi (..) (*Civilprocesa likuma komentāri. II daļa (29.-60.[1] nodaļa. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2012, 876.lpp.*).

Tādējādi atzīstams, ka konkrētajā gadījumā iztrūkst priekšnoteikums Civilprocesa likuma 479.panta 1.punkta piemērošanai, un proti, nav konstatējama tādu apstākļu atklāšanās, kas /pers. A/ lietas izskatīšanas laikā nebija un objektīvu iemeslu dēļ nevarēja būt zināmi.

[5.2] /pers. A/ pieteikums kvalificējams kā pierādījumu iesniegšana pēc tam, kad apelācijas instances tiesas spriedums stājies likumīgā spēkā, kas nevar būt par pamatu sprieduma atcelšanai sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem, jo atbilstoši Civilprocesa likuma 10.pantam puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā un iesniedz pierādījumus Civilprocesa likuma 93.pantā noteiktajā kārtībā.

Ievērojot minēto, Civillietu departaments uzskata, ka pieteikums par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 15.aprīļa sprieduma atcelšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem noraidāms.

Vienlaikus Civillietu departaments norāda, ka pieteikumā norādītie apstākļi var būt pamats /pers. A/ vērsties tiesā ar prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, ja atbildētājas spējas un viņas mantas stāvoklis ir labāks nekā strīda izšķiršanas laikā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 482.pantu, Civillietu departaments

n o l ē m a

/pers. A/ pieteikumu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 15.aprīļa sprieduma atcelšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese A.Čerņavska

Tiesnese V.Cīrule

Tiesnesis V.Jonikāns